

هشدار امام!

«... دعوهای ما دعوای نیست که برای خدا باشد
... همه ما از گوشمن بیرون کنیم که دعوای ما
برای خدا است ما برای مصالح اسلامی دعوا
می کنیم ... دعوای من و شما و همه کسانی که
دعوای کنند همه برای خودشان است ...»

امام خمینی (ره) - صحیفه امام، جلد ۱۴ صفحه ۴۷۹

سپاهی‌الجہاتی فرمانی

سال سی و سوم / شماره ۱۵

شماره مسلسل ۱۴۳۸

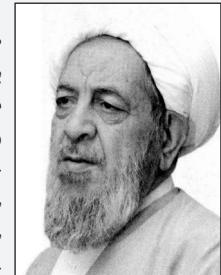
۳۰۰ تومان

نیمه اول آبان ماه ۱۳۹۱

فلسفه حج از منظر علامه طباطبائی

نشر توحید و نفی شرک

آیت الله محمدhadی فقهی *

هر پدیده‌ای که خداوند متعال در عالم هستی نشانده، از حکمت و دلیلی برخوردار است و در کلام خود در قرآن مجید، دلایل خلق آن پدیده و حتی نمادها و نشانه‌های آن آورده شده است. در حقیقت نشانه‌ها مجموعه‌ای از ابزارهای شناختی هستند که بخشی از واقعیت را به شکل دیگری بیان کرده و گوشی ای از حقیقت و باطن چیزی را نشان می‌دهند.

در بیش قرآنی آیات و نشانه‌ها از جایگاه ویژه‌ای برخوردار هستند به گونه‌ای که بدون نشانه‌ها نمی‌توان مفاهیم قرآنی را فهم کرد و به درک درستی از حقیقت و واقعیت در تحلیل قرآنی دست یافت. احادیث و روایات بسیاری از معصومین (ع) نقل شده که انسان را به تفکر و تدبر در قرآن برای توجه به نشانه‌های خلقت و دستیابی به حقیقت نشانه‌ها پند کرده است.

حج از فرایض بزرگ اسلام و شعائر دین و از ارزشمندترین اعمال برای قرب به حق تعالی است که خود نشانه‌ای برای رسیدن به حقیقت است. این عمل دینی اسرار بسیاری را در دل خود گنجانده است و خداوند متعال در سوره‌ای که اختصاص به آن دارد، به برخی از آن اسرار اشاره می‌کند. پیشوایان و عالمان دینی بسیاری با تحلیل و تفسیر قرآن اسرار و حقایق این فریضه الهی را آشکار کرده‌اند که از جمله آن علامه طباطبائی (ره) را می‌توان مثال زد. مرحوم علامه طباطبائی (ره) حج را واسطه‌ای برای تقویت بعد روحانی در جهت سیر و سلوک انسان می‌دانست تا این طریق از عالم جسمانی به عالم روحانی تکامل و مقام قرب الهی برسد. ایشان می‌فرمودند: وقتی که سرگذشت ابراهیم آنچنان که در قرآن بیان شده را به دقت مطالعه کنیم، درمی‌یابیم که این جریان یک دوره کاملی از سیر عبودیت و بندگی خدا و به اصطلاح یک سیر و سلوک معنوی است که بنده از موطن خود تا قرب الهی را می‌پماید و با پیش سر انداختن زخارف دنیا و لذائذ و آرزوهای مادی و وجه و مقام و خلاصی از سوسه‌های شیطانی به مقام قرب الهی دست می‌یابد. ایشان به صحبت مرحوم آقا میرزا جواد ملکی تبریزی عارف بزرگ در این زمینه اشاره می‌کردند که فرائض الهی از نظر خاصیت اثرگذاری در روح و جان انسان مختلفند.

بعضی اثر تطهیر و تخلیه را دارند که ظلمت را از فضای روح و جان بشر دور می‌کند و بعضی دیگر موجب تزئین جان و وسیله جلب نورانیت می‌شود و دسته دیگر جامع هر دو اثر هستند و حج از این دست سوم است. حج معجون الهی است که همه امراض قلوب مثل بخل، استکبار و تنبیلی ... را که مانع نورانیت قلب‌ها هستند، علاج می‌کند. حاجی باید از محبتهای باشد اتهای آیه ۳۴ و ابتدای آیه ۳۵ سوره حج آمده است: و بشر المحبتهین الذين اذا ذكر الله و جلت قلوبهم... ای رسول ما تو متواضع و خاشعان را بشارت ده، آنهایی که چون ياد خدا کنند... حاجی در ایام حج باید سعی کند از محبتهین به شمار آید، آنهایی که دارای ویژگی‌های (صبر، اقامه نماز و انفاق) هستند. مرحوم علامه طباطبائی (ره) در توضیح این آیه می‌فرمود: جمله «بشر المحبتهین» اشاره به این است که هر کس در حج خودش اخلاص و حالت تسليم داشته باشد، از محبتهین است و محبتهین طبق این آیه کسانی هستند که وقتی نام خدا برده می‌شود، دل هایشان مملو از خوف پروردگار می‌شود و در برابر حوادث، صبر و شکنیابی پیش می‌گیرند و نماز به پا می‌کنند و از آنچه که خداوند به آنها داده، انفاق می‌کنند.

هشدار حضرت
آیت الله سبحانی
نسبت به تشکیل
کلیساهاي خانگی

آیت الله حسینی بوشهری:
طلاب نباید
نسبت مسائل انقلاب و
نظام بی تفاوت باشند

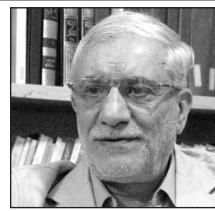
حجت الاسلام والمسلمین قراتی:
نجات جامعه
با مدرک گرایی
میسر نمی شود

سرنوشت در هم
تنیده شیعه و سنی
حجت الاسلام والمسلمین احمد مبلغی

گفت و گویی با
دکتر محمدعلی آذرش
متترجم برگزیده
جشنواره فارابی

نچار می‌شویم تأثیف را تعطیل کنیم

رئیس سازمان سمت در ادامه گفتگو به تأثیف کتاب‌های درسی دانشگاهی و غیر درسی برای تعدادی از کشورها اشاره کرد و گفت: افغانستان، روسیه، تاجیکستان، لبنان و عراق کشورهایی هستند که با آنها ارتباط داریم و برای شان کتاب منتشر می‌کنیم و اگر اوضاع اقتصادی کشور اجازه دهد، در آینده با مصر، تونس، الجزایر، لیبی، مغرب، شمال آفریقا و به طور کلی با کشورهای اسلامی، ارتباط و همکاری خواهیم داشت.

به گفته دکتر احمدی، در حال حاضر کتاب‌های سمت با سرفصل‌های تدوین شده در دانشگاه‌های کشور دارد تدریس می‌شود و در دانشگاه‌ها، مساجد و تعدادی از کتابخانه‌های کشورهای دیگر مورد استفاده قرار می‌گیرد و این کار کمی نیست.

او درباره ارزیابی آثار سمت از سوی استادان و دانشجویان گفت: ارزیابی به صورت میدانی، دشوار است، اما از طریق ایمیل و اینترنت پرس و جو می‌شود. گاهی هم نسخه‌هایی از یک کتاب را به استادان هدیه می‌کنیم و نظرشان را می‌پرسیم. گاهی مواردی را گوشزد می‌کنند، اما تا حالا پیش نیامده است که بگویند کتابی از کتاب‌های سمت به درد نمی‌خورد.

گرانی کاغذ، کار را دشوار کرده

رئیس سازمان سمت در ادامه به مسأله

گرانی کاغذ و تأثیر تورم بر قیمت آن اشاره

کرد و گفت: به دلیل افزایش بی‌رویه قیمت

کاغذ، کنترل تأثیف و چاپ کتاب از دست ما

خارج شده است.

سال‌های آغازین، برای رهایی از دست جزووهای نیاز به تأثیف کتاب برای مقطع کارشناسی بسیار زیاد بود. به تاریخ که جزووهای کتاب داشته شد و کتاب درسی به میزان کافی به چاپ رسید، سازمان شروع به تأثیف و انتشار کتاب‌های مبنایی گرد. منظور از کتاب‌های مبنایی، کتاب‌های مرجع موردنیاز پژوهشگران، استادان و دانشجویان دوره دکترا است.

رئیس سازمان سمت با اشاره به این که سازمان تأثیف تمامی رشته‌های علوم انسانی از ۲۰ تا ۱۱۰ جلد کتاب تأثیف و منتشر و عرضه کرده است، گفت: در تأثیف این کتاب‌های دارد و وجود این کتاب‌های دستیار زیادی صورت گرفته، رابطه هر درس با درس بعدی کاملاً مشخص، پیش نیازها به هنگام تأثیف لحظه شده و کتاب‌ها حتی از نظر ویرایشی دارای کمترین اشکالات است.

همچنین کتاب‌های دارای واژه‌نامه، تمرین و طرح سوال هستند.

حجت الاسلام احمدی با تأکید بر این که آثار سمت از نظر علمی، کاری حساب شده است و کتاب‌های ضعیف را (چه دینی و چه غیر دینی) کتاب می‌گذاریم، ادامه داد: ممکن است که در کار خود (از تأثیف گرفته تا انتشار) خطاهایی هم داشته باشیم، اما تلاش این است که تمامی ضعف‌ها و کمبودها برطرف شوند. همیشه هم تأکید می‌کنیم که صاحب نظران، عیوب‌های کار ما را بگویند. چون کار بسیار سازمان سمت در سال ۱۳۶۵ در حساس‌ترین شاخه‌ی علوم انسانی، آغاز به نگارش و انتشار کتاب‌های درسی کرد.

ممکاری با کشورهای دیگر

از ابتدای تأسیس سازمان مطالعه و تدوین کتاب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت) در سال ۱۳۶۵ تاکنون ۱۶۵ عنوان کتاب دانشگاهی (درسی) و مبنایی توسط این سازمان به انتشار رسیده و بیش از ۳۱ میلیون نسخه کتاب تا اوایل امسال به دانشگاه‌ها عرضه شده است.

حجت الاسلام والمسلمین دکتر احمدی، رئیس سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها در گفت و گویی با دکتر محمدعلی آذرش متترجم برگزیده جشنواره فارابی از این طریق از عوالم جسمانی به عالم روحانی تکامل و مقام قرب الهی برسد. ایشان می‌فرمودند: وقتی که سرگذشت ابراهیم آنچنان که در قرآن بیان شده را به دقت مطالعه کنیم، درمی‌یابیم که این جریان یک دوره کاملی از سیر عبودیت و بندگی خدا و به اصطلاح یک سیر و سلوک معنوی است که بنده از موطن خود تا قرب الهی را می‌پماید و با پیش سر انداختن زخارف دنیا و لذائذ و آرزوهای مادی و وجه و مقام و خلاصی از سوسه‌های شیطانی به مقام قرب الهی دست می‌یابد. ایشان به صحبت مرحوم آقا میرزا جواد ملکی تبریزی عارف بزرگ در این زمینه اشاره می‌کردند که فرائض الهی از نظر خاصیت اثرگذاری در روح و جان انسان مختلفند.

بعضی اثر تطهیر و تخلیه را دارند که ظلمت را از فضای روح و جان بشر دور می‌کند و بعضی دیگر موجب تزئین جان و وسیله جلب نورانیت می‌شود و دسته دیگر جامع هر دو اثر هستند و حج از این دست سوم است. حج معجون الهی است که همه امراض قلوب مثل بخل، استکبار و تنبیلی ... را که مانع نورانیت قلب‌ها هستند، علاج می‌کند. حاجی باید از محبتهای باشد اتهای آیه ۳۴ و ابتدای آیه ۳۵ سوره حج آمده است: و بشر المحبتهین

الذین اذا ذكر الله و جلت قلوبهم... ای رسول ما تو متواضع و خاشعان را

بشارت ده، آنهایی که چون ياد خدا کنند... حاجی در ایام حج باید سعی

کند از محبتهین به شمار آید، آنهایی که دارای ویژگی‌های (صبر، اقامه نماز

و انفاق) هستند. مرحوم علامه طباطبائی (ره) در توضیح این آیه می‌فرمود:

ادامه در صفحه ۳

طلاب نباید نسبت مسائل انقلاب و نظام بی تفاوت باشند

عالیم شدن برای آنها فراهم بوده، اما کارنامه متلاطمی دارند و در روز قیامت وقتی رفاقتی خود را می بینند که عالمان دین اند وارد بهشت می شوند، بسیار حسرت می خورند.

مدیر حوزه های علمیه اضافه کرد: برخی هم در گام اول خوب درس خوانده و ملا شده اند و دیگران هم از علم آنان استفاده کرده اند، اما خود آنها ره جایی نبرده اند و در آخرت حسرت می خورند.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در ادامه با اشاره به لزوم بصیرت افزایی طلاق، یادآور شد: طلاق باید زمان شناس باشد و نسبت مسائل

وی تاکید کرد: حوزه به طبله های طبله ای نیاز دارد که ولایی و اقلایی باشند و در مسیر انقلاب قدم بدارند. مدیر حوزه های علمیه با بیان این طلاق باید خود را به علم و اخلاق مجهز کنند و مستویت پذیر باشند، گفت: جامعه بدون مستویت پذیری ره به جایی نمی برد؛ بنابراین طلاق باید مسئولیت پذیر باشند.

ایت الله حسینی بوشهری در پیان تاکید کرد: امروز رهبر معظم انقلاب سکاندار انقلاب و مراجع عظام، زعمی حوزه هستند و طلاق باید باید مسیر را به گونه ای انتخاب کنند که مورد پسند امام زمان (عج) باشد.

به طلاق جوان خاطر نشان کرد: شما در آغاز راه هستید، باید برای لحظه، لحظه عمر خود برنامه داشته باشید.

وی با اشاره به روایتی از امام علی (ع)، به اصول و راه و رسم طلبگی شاره کرد و گفت: عالم شدن محقق نمی شود مگر با دقت و سؤال پیشتر، مطالعه زیاد، خدمت به بزرگان و اساتید و مدد گرفتن از خداوند؛ بنابراین انتظار امیر المؤمنین (ع) از طلبه های این است که خوب درس بخوانند و آن را نشر دهند و هر چه درجه علمی آنان اضافه شود، مغور نشوند.

ایت الله حسینی بوشهری با بیان این که مبادا خود را تافه جدابهای از مردم بدانید، تصریح کرد: باید در بین مردم متواضعانه ظاهر شوید و رفتار شما طوری باشد که دیگران از آن درس بگیرند.

عضو شورای عالی حوزه های علمیه بایان این که طلاق سربازان امام زمان (عج) مورد عنایت آن حضرت هستند، ادامه داد: شمانیاده اید چند سال درس بخوانید و جذب بازار کار شوید، باید نقطه امید شما رسیدن به درجات عالی علمی و اخلاقی باشد و بدانید که علم با تن پروری و استراحت سازگاری ندارد.

وی با بیان حدیثی از پیامبر اسلام (س) مبنی بر این که چند گروه در آخرت حسرت می خورند، گفت: عده ای هستند که امکانات رشد و ترقی و

مدیر حوزه های علمیه سراسر کشور با بیان اینکه طلاق باید زمان شناس باشد و نسبت به مسائل انقلاب و نظام بی تفاوت نباشد، تأکید کرد: طلاق باید مسیر را به گونه ای انتخاب کنند که مورد پسند امام زمان (ع) باشد.

ایت الله سید هاشم حسینی بوشهری، در دیدار میهمانی ملکوت "طلاب جدی‌الدورود حوزه علمیه استان قم اظهار داشت: امام صادق (ع) قم، ضمن سحر، وقت تصریع پدرم امام باقر (ع) بود؛ بنابراین این مراسم تعزین وقت شناسی برای آمدن به حرم مطهر و خواندن نماز شد و تضرع است.

وی با بیان این که یکی از آزوهای مقام معظم رهبری و مراجع عظام تقلید این است که طلاق با حرم حضرت مقصومه (س) و راز و نیاز سحرگاهی انس بگیرند، افزود: مرحوم آیت الله طباطبائی نقل کرده است آستانه ما گفت اگر عزت دنیا و آخرت می خواهی به نماز شب مداومت کن؛ بنابراین شما طلاق جوان اگر می خواهید در آینه فرد تائیرگذاری باشید، باید رابطه خود را با خدا روز به روز بیشتر کنید.

نماینده مجلس خبرگان رهبری با بیان حدیثی از امام باقر (ع) که فرمود عالمی که به علش عمل کند و نقش آفرین باشد از هفتاد هزار عالم بالاتر است، خطاب

هشدار حضرت آیت الله سبحانی

نسبت به تشکیل کلیساهاي خانگی

حضرت آیت الله جعفر سبحانی در دیدار جمعی از طلاق و استادان حوزه علمیه مسجد سلیمان، در مؤسسه امام صادق (ع) قم، ضمن هشدار نسبت به فعالیت های ضدشیعی در منطقه خوزستان، گفت: دشمنانی که از خارج علیه انقلاب و نظام جمهوری اسلامی ایران تلاش می کنند به خوزستان توجه و پیشه ای دارند و با دادن پول و امکانات از مردم می خواهند که از تشیع برگردند.

وی تاکید کرد: در بعضی از کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس شرط اقامه این است که طلاق با حرم

حضرت مقصومه (س) و راز و نیاز سحرگاهی انس بگیرند، افزود: مرحوم آیت الله طباطبائی نقل کرده است آستانه ما گفت اگر عزت دنیا و آخرت می خواهی به نماز شب مداومت کن؛ بنابراین شما طلاق جوان اگر می خواهید در آینه فرد تائیرگذاری باشید، باید رابطه خود را با خدا روز به روز بیشتر کنید.

وی ادامه داد: شیخ های منطقه که سیاست های آمریکا را دنبال می کنند، وقتی از کشور خود بیرون می روند، بی دینی خود را نشان می دهند و در حالی که نه قبادرنده و نه عبا و به عیش و نوش و خوش گذرانی می پردازند و وقتی به کشورشان باز می گردند به دنبال این هستند که ما را از دینمان بازدارند، البته این ها صرف با دین دشمنی ندارند، بلکه با روحیه انقلابی ما مخالفند و از روحیه انقلابی تشیع و حشت دارند.

ایت الله سبحانی افزود: وظیفه روحانیت خوزستان تنها این نیست که به مسجد بروند و نماز جماعت اقامه کنند، بلکه باید مراقب فعالیت خدا سلامی و هابیون در منطقه باشند.

وی خطاب به روحاگاری تأکید کرد: هوشیار باید معاشر این افراد باشند، دکتر محمدعلی آذرش بیان فرمائید.

دکتر محمدعلی آذرش با تشکر از شورای سیاستگذاری جشنواره بین المللی فارابی و پژوهش تحقیقات علوم انسانی و اسلامی، باید به استحضار برسانم که فعالیت های بنده در زمینه ترجمه بیش از یک ده فعالیت های علمی ام نیست. بنده در زمینه تألیف و تحقیق در زمینه علوم انسانی و اسلامی فعالیت های گسترده ای دارم، اکنون بیش از ۴۵ سال در این زمینه قلم فرسایی کردم، فقط در این سه سال اخیر ۸ جلد کتاب تالیفی که حاصل سال های تلاش ۴ کتاب با تجدید نظر از بنده به چاپ رسیده است.

مباحث تقریب مذاهب اسلامی نیز از جمله فعالیت های پرسایقه شما داشته اید؟

زمینه چه پژوهش هایی داشته اید؟

کتاب دو جلد مسیره التقریب درباره تقریب در قرن گذشته مورد عنایت مقام معظم رهبری قرار گرفت و دستور توزیع بین المللی آن صادر فرمودند، همین کتاب به عنوان کتاب سال مجمع جهانی تقریب معرفی شد.

نجفی اهدا می شود

مدیر کتابخانه آیت الله العظمی مرعشی نجفی با اشاره به حجم بالای کتابهای اهدایی به این کتابخانه بیان کرد: هفته ای دو کتابخانه شخصی به کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی اهدا می شود.

حاجت الاسلام دکتر محمود مرعشی نجفی در گفتگو با مهر، با اشاره به فعالیت های کتابخانه ایت الله مرعشی نجفی گفت: در حال حاضر به طور متوسط هر هفته ۲ کتابخانه شخصی به کتابخانه ایت الله مرعشی نجفی اهدا می شود که بیشتر آنها بیش از هزار جلد کتاب را دربر دارند.

وی با اشاره به اهدای کتابهای نفیس به این کتابخانه عنوان کرد: با توجه به حجم کتاب های نفیس در کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی از اهدا کنندگان اجازه گرفته می شود که چنانچه کتاب اهدایی در کتابخانه وجود باشد کتاب اهدایی فروخته و به جای آن کتاب های دیگر که در کتابخانه وجود ندارد خریداری شود.

مدیر کتابخانه آیت الله مرعشی نجفی با اشاره به اینکه این کتابخانه اولین کتابخانه در کشور و اولین کتابخانه جهان از لحظه دارا بودن نسخ خطی شیعه است، عنوان کرد: با استفاده از کتاب ها و نسخه های خطی کتابخانه از سال گذشته تاکنون بیش از ۲۰ عنوان کتاب با موضوعات دینی، علمی و پژوهشی تدوین شده است.

وی در ادامه ابراز داشت: کتاب هایی که توسط کتابخانه چاپ و تدوین می شوند به کتابخانه های بزرگ کشور و همچنین کتابخانه در سطح جهان ارسال می شوند.

ناچار می شویم تأليف را تعطیل کنیم

و داریم شه مات می شویم.

وی با اشاره به این که گرانی کاغذ، وقت ما را می گیرد، گفت: به دلیل نوسانات بازار ارز، بسیار پیش می آید که فروشنده زیر بار فروش کاغذهایش نمی رود. چون احتمال می دهد به زودی قیمت کاغذ افزایش پیدا کند و او دچار ضرر و خسارت شود. به این ترتیب چاپخانه هم می خوابد. وی با بیان این که سازمان سالانه به ۵۰ هزار بند کاغذ نیاز دارد، گفت: ما داریم وقت خود را صرف بی کفایتی مسئولان اجرایی می کنیم. پولی را که برای توسعه ساختمنان سازمان کثار گذاشته بودیم، باید برای خرید کاغذ هزینه کنیم.

دکتر احمدی افزود: تورمی که بر اثری تدبیری مجریان به وجود آمده، باعث می شود که هر سال مصیبت تعیین قیمت کتاب داشته باشیم.

تشکر غیر قانونی کتاب های سمت

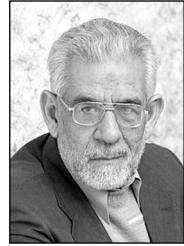
ادامه از صفحه اول حجت الاسلام احمدی گفت: چهار سال پیش، قیمت هر بند کاغذ هزار تومان بود. با حذف یارانه ها، قیمت آن دچار یک شیب تند شد و از اوخر سال ۱۳۹۰ به دلیل تحریم ها و نیز بی کفایتی دولت در تنظیم بازار ارز، قیمت کاغذ به ۷۰ هزار تومان رسید و به تازگی به ۱۰۰ هزار تومان رسیده است و مانچار شدیم که کار تألف را تعطیل کنیم.

وی ادامه داد: نیاز سازمان برای تألف و چاپ کتاب فقط کاغذ نیست. وقتی کاغذ گران شود، هزینه چاپ... هم افزایش می یابد و ما که تا حالا کتاب ها را با قیمت ارزان به دانشجویان عرضه می کردیم، ناچاریم تا حداقل از عهده هزینه چاپ برآیم.

افزایش دهیم تا حداقل از عهده هزینه چاپ برآیم. او تأکید کرد: ما به دلیل تعهدات اخلاقی و فرهنگی به جامعه دانشجو مدام داریم ضرر می کنیم

این عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی در ادامه به سوء استفاده برخی افراد و گروه ها اشاره کرد و گفت: چند سالی است که افراد و گروه های کتاب های پر تیراژ سمت را با دستگاه های دیجیتال تکثیر می کنند و به فروش می رسانند و پول کلانی از این راه به جیب می زندن. برای چاپ این کتاب ها جان کنده شده است، اما عده ای همیشه لقمه آماده می خورند. این بی فرهنگی است. او با بیان این که تکثیر کتاب سمت در شهرهای مختلف کشور انجام می شود، ادامه داد: بارهای به نیروی انتظامی و دادگستری شکایت کردیم، اما فایله ندارد. چون کاهیه با ما همکاری نمی شود. حتی پیش آمده که مأموری برای همکاری طب هزینه کرده و البته ما نپرداختیم. او گفت: ما مشکلات دیگر هم داریم. سال هاست که از بازنیستگی من گذشته است. من باید دیگر به کارهای خودم رسیدگی کنم، اما فردی را که توافقی اداره سازمان را داشته باشد، بیان نمی کنم. من با این وضع نمی توانم کار کنم. باور کنید.

علل نادانی از دیدگاه امیر المؤمنین(ع)/تعییر حضرت علی از عالمی که جاھل است

یک پژوهشگر دینی با تبیین نادانی از دیدگاه حضرت علی(ع) به نگاه آن حضرت در مورد عالمی که در واقع جاھل است اشاره کرد و گفت: حضرت می فرماید: عالمی که به غیر علمش عمل نمی سی؛ بلکه از چیزهای کشتن نادانان و کند همچون نادانی است سرگردان که از جهش به هوش نیاید، بلکه حجت حق بر او عظیم تر، و اندوهش دائم تر، و نزد خدا بیش از همه سزاوار ملامت است.

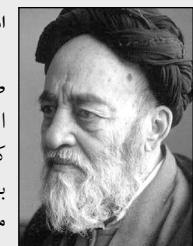
دکتر محمد مهدی جعفری پژوهشگر دینی و استاد بازنشسته دانشگاه شیراز در مورد موضوع "جهل" در کلام حضرت امیر المؤمنین(ع) به مهر گفت: در قرآن آکاھی و علم جایگاه والای دارد و به پیروی از قرآن در سخنان پیامبر(ص) نیز علم جایگاه بر جسته ای دارد و در راستای این دو منبع بزرگ، امیر المؤمنین(ع) در گفتار خود بیش از هر چیزی از آکاھی دم زده است و بزرگترین گرفتاری انسان را "جهل" می داند.

وی تأیید کرد: حضرت علی(ع) گاهی جهل را مقابل علم، گاهی مقابل معرفت و یک جا مقابل عقل بیان می کند و گاه جهل را مقابل اورده و کفر باشد. حضرت امیر المؤمنین(ع) به مهر گفت: دنیا از عالمی که نموده هایی از تعییر ایشان از نادانی در نهج البلاغه وجود دارد. ایشان در وصف جاھلیت بر این مستله تأکید می فرمایند که تسری پیدا کرده است. حضرت در خطبه دوم نهج البلاغه زمانه جاھلیت را اینگونه توصیف می فرماید: بارض عالمها ملجم و جاھلها مکرم، در جاھلیت دانشمندش لجام به دهان زده و جرأت سخشن گفتن نداشت و نادان آن جامعه گرامی بودند.

این پژوهشگر دینی افزود: حضرت در مورد جامعه نادان بسیار زیبا می فرماید. در جریان حضرت موسی(ع) و ساحران وقتی ساحران می گویند تو آغاز می کنی یا آغاز کنیم. موسی فرمود: که شما آغاز کنید و ساحران آن طبقا و چوبه را به شکل مار درآوردن و قرآن می فرماید که موسی ترسید. امام علی(ع) بسیار زیبا این ترس را تفسیر فرموده و ساحت حضرت موسی(ع) را هم درباره

فلسفه حج از منظر علامه طباطبائی

نشر توحید و نفي شرك

ادامه از صفحه اول ایشان در ادامه این صحبت می فرمود: آنطبق این صفات مختین با کسی که حج خانه خدا را با حالت تسلیم به جا می آورند، روشن است، چون که همه این صفات در حج وجود دارد.

شرك، عبادت خالص را هم فاسد می کند خداوند در سوره حج، آیه ۲۶ می فرماید: "و اذ بوانا لا براہیم مکان البیت ان لا تشرک بی شیئا و طهر بیتی للطائفین و العاکفین و الرکع السجود" و یاد آورای رسول که ما براہیم را در آن بیت الحرام تمکین دادیم تا من هیچ ابیاز و شریک نگیرد و به زیارت خانه خدا حرکت می کنند، نگه بدایرد و برای آنها مزاحمت ایجاد نکنیم. "امام صادق(ع)" در ضمن حدیث مفصلی فرمود: حج شعبه ای از رضوانه را ایجاد نمود. منظور رضوان از الله اکبر رضوان ایضاً می کرد که خانه مرا برای طوف حاجیان و نمازگزاران و رکوع و سجود کنندگان پاک و پاکیزه دار. "مرحوم علامه طباطبائی(ره)" در توضیح این آیه می فرمود: مراد از آماده ساختن کعبه برای ابراهیم این است که آنچا منرجع عبادت خدا قرار داده شود تا بندگان آنجارا خانه عبادت قرار بدهند، یعنی این خانه، کانون توحید و مختص عبادت خداست و هیچ چیز نباید شریک خداوند قرار داده شود و هدف دیگر این بوده که ابراهیم برای کسانی که ساکن ساختم تا نماز را بر پا دارند. "غرض از اسکان، کسب و تجارت و زراعت نیست، بلکه اسکان در این مکان فاقد هر نوع امکانات اولیه، از توضیح علامه در مورد این آیه می توان این

حقیقی دانش هنگامی است که با آگاهی ها و داشتهای قرآنی باشد همچنین این افراد مرگ نادانی هستند یعنی آنچنان به وسیله قرآن آگاهی دارند که برای نادانی به صورت مرگ هستند. البته حضرت علی(ع) تأکید دارد که انسان دانشمند باید از دانش خود استفاده عملی کند والا این دانش می بیرد.

وی با اشاره به خطبه ۱۰۹ نهج البلاغه، یادآور شد: حضرت می فرماید: "فَإِنَّ الْعَالَمَ الْعَالَمَ بِعِنْدِهِ مُؤْمِنٌ" کاچال الحائر الذی لا يَسْتَقِيَّ مِنْ جَهَلِهِ، بل الحجَّةُ عَلَيْهِ أَعْظَمُ، وَالْحُسْنَةُ لِلَّهِ الْأَكْرَمِ... عَالَمٌ كَهُوَ بِهِ سَيِّدُ عِلْمٍ" در حکمت ۳۱ نهج البلاغه می فرماید: کسی که سنتیزه جویی او موجب نادانی بسیار گردید کوری سرگردان که از جهش به هوش نیاید، بلکه حجت حق بر او منبع امیر(ع) در این کلام، جهل را نتیجه سنتیزه جویی می بیش از همه سزاوار ملامت است.

دکتر جعفری افزود: گاهی حضرت امیر(ع) جهل را در مقابل عقل آورده و می فرماید: "الْعَالَمُ بِعِنْدِهِ مُؤْمِنٌ"... وَكَفَى بِذلِكَ وَاعْظَمُ لَمَنْ مُقْلَلٌ وَمُعْتَبِراً لِمَنْ جَهَلَ... " مرگ را همین بس که برای کسی که خرد ورزد پنددهنده باشد و برای کسی که نمی داند و آن رانی شناسد عبرت دهنده باشد. یعنی انسان نادان با دیدن مرگ کسی باید عبرت گیرد اما کسی که خردورز است، برای او مرگ به عنوان یک پند است.

وی تأکید کرد: در حکمت ۱۷۲ و ۴۳۸ حضرت می فرماید: مردم دشمن چیزی هستند که از آن ناگاهند. در خطبه ۳۴ حضرت از جمله وظایف امام را داشت آموختن به مردم می داند. از مجموع این مطالب در می بیاییم که امیر المؤمنین(ع) آکاھی و دانش و خردورزی که مجموع آنها معرفت نسبت به حق است را بالاترین چیز می داند و افرادی که نسبت به این مسائل ناگاه هستند را به شدت سرزنش می کنند و آنها را از حیوان پست تر می دانند. آکاھی و دانش بیش از هر چیزی قسمت عمده سخنان حضرت را در برگرفته است و ایشان بیش از هر چیزی چه برای شناخت خدا و جهان و شناخت خود بر آکاھی تأکید می فرماید.

برای تعریف محض الی الله است. مرحوم علامه طباطبایی(ره) هم در وجه هجرت حضرت ابراهیم(ع) به این سرزمنی بی آب و علف فرمود: برای این که ذریه اش غرق در عبادت خدا بشوند و مشغولیت های دنیا، دلهیشان را مشغول نسازد. انسان فطرت حب الذات دارد

خداؤن در آیه ۲۷ سوره حج و اذن فی الناس بالحج، مردم را به ادای مناسک حج اعلام کن... و در آیه ۲۸ می فرماید: "لَيَسْهُدُوا مَنَافِعُ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا اسما الله، تا در آنجا منافع بسیار برای خود فراموش بیشند..." این آیه بعد غیر عبادی مناسک حج را بیان می کند و آن نیز جنبه روانشناصی دارد پر اکاھه از معنای آیه می توان به خوبی در کرد که برای جذب مردم عادی به سوی خانه خدا، ابتدا روى منافع مادی تکیه کرده است. به تعبیر مرحوم علامه طباطبایی از آنجایی که انسان فطرت حب الذات دارد و منافع خود را دوست می دارد از این رو در همان اول فرمود: "لَيَسْهُدُوا مَنَافِعُ لَهُمْ".

مسائل معنوی حج تمام شدنی نیست. در واقع رسیدن به جایگاه ویژه در حج به راحتی صورت نمی گیرد بلکه بستگی به تلاش و همت و خلوص زائران دارد. زائران خانه خدا به خوبی می دانند که اگر در بعد معنوی حج که مهم ترین ابعاد حج است موفق نشوند، در ابعاد دیگر هم چندان موفق نخواهند شد. حضرت امام خمینی(ره) فرمودند: "تحصیل ابعاد دیگر حج در گرو و تحصیل بعد معنوی حج است؛ بعد سیاسی و اجتماعی حج حاصل نمی شود، مگر آن که به بعد معنوی و الهی آن جامه عمل پوشانده شود." * از شاگردان خاص علامه طباطبایی و مترجم کتاب "سنن النبی" علامه طباطبایی

سرنوشت در هم تئید شیعه و سنتی

حجت الاسلام و المسلمین احمد مبلغی

مذاهب اسلام را هدف گرفته است.

تزریق ادبیات شیعه هراسی و سنتی هراسی از سوی رهبر معظم انقلاب اسلامی به فضای منابع شیعی و سنتی، از عمیق ترین چهارچوب‌های مفهومی و کارآمدترین برش‌های فکری است که توان بالای در شکستن نگاه‌های کلیشه‌ای و سطح اندیشه‌ان از یک طرف و نیز منعکس نمودن خطری را در خود جای داده که در کمین منابع اسلامی نشسته است.

یکم: سه اشتراک کلان بین شیعه و سنتی

فراتر از تمامی مشترکات ریز و درشت تشیع و تشنن در حوزه‌های فکری، فرهنگی و علمی، سه مقله‌ی مهم در این میان جایگاهی محوری تر را به خود اختصاص داده است. ویژگی این سه مشترک آن است که توجه و تمرکز بر آنها به ایجاد پیوندی انکارناپذیر، زوالنپذیر و گستاخانه این شیعیان و سینان می‌انجامد. این سه اشتراک کلان از این قرار است:

۱- ورود هر دو گروه به فضای اسلام از دروازه‌ی شهادتین: تهی معیاری که عنوان رهاسازی سرنوشت هر خود یا حداقل نشانه‌های آن را پیاپی و همراه با روندی رو به افزایش و با چهره‌ای جدی و رهای از هر گونه تعارف و تسامح به بیرون آشکار می‌کند.

این اختصاصات را می‌توان این گونه توصیف کرد: غیر ممکن شدن رهاسازی سرنوشت هر

مذهب از سرنوشت امت: به این معنی که شیعه و سنتی دو ستونی هستند که سقف را برپا داشته‌اند که همانا سقف امت اسلام است. بیو بی این دو ستون، وضعیت سقف را به خطر می‌اندازد وارد اسلام می‌کند و به آنها اعتبار اسلامی می‌بخشد.

۲- هویت اسلامی: جوشیدن هویت اسلامی برای شیعه و سنتی از سرچشمه‌ی سه تلاش است؛ انتساب به اسلام، اقتخار به اسلام و اصرار بر عزت اسلام. این اشتراک مهم شیعیان و اهل سنت مذهب دیگر؛ اگر اختصاص اول (بیوند سرنوشت اتباع هر یک از شیعه و سنتی به اینجا نرسید) را پذیریم، لاجرم باید به درهم تئیدگی دو سرنوشت اتباع دو مذهب شیعه و سنتی اذاعان کنیم.

سرایت خدشده‌های وارد به سرنوشت هر یک

از دو بخش امت به بخش دیگر امت: اگر آسیبی از سوی بدخواهان متوجه یک بخش از امت شود - خواه آن بخش شیعه پاشد یا سنتی - ناخودآگاه و در کوتاه‌مدت یا میان‌مدت و قطعاً در درازمدت به طرف دیگر هم اسیب خواهد زد.

۳- اشتراک در نقش حفظ امت اسلامی به عنوان امت: امکان و ایفای نقش بپردازی امت

اسلامی و حفظ آن توسط سنتی و شیعه، از دل یک

منطق بر می‌خیزد: اولاً هر کدام جزئی از این امت هستند و ثالثاً بدون حضور و نقش افرینی همزمان هر دو، امت قوام نمی‌باشد و لباس وحدت بر تن نمی‌پوشد.

دوم: افزوده شدن یک اشتراک کلان جدید

امروزه امواج جهانی شدن به سرعت فرآیند می‌شود و حوزه‌های مختلف را درمی‌نوردد. مواجهه با واقعیت دنیاپی که شتابان در حال جهانی شدن است، نباید منغulanه باشد. رویکرد اتفاقی نه تهارما را مزیت‌های دوران جدید در راه بسط اندیشه‌های خود محروم می‌سازد، بلکه به شیوه‌ای فراینده ازدواج را در عرصه‌ی عمل این دامن می‌زنند. در واقع فضای جهانی شده یک بازار تعامل را پیش کشیده است که در صورت استفاده‌ی مناسب می‌تواند به گسترش اندیشه‌ها و معارف اسلامی و برقراری وحدت اسلامی بینجامد.

به هر حال، پیدایش وضعیت‌های در هم تئید و

به یکدیگر گره خورد و ویژگی دوره‌ی جدید و محصول و مولود گسترش سریع و شتابان ارتباطات در سطوح مختلف است. در چرخه‌ی این درهم

تئیدگی بی‌سابقه، مقولات بسیاری به صورت دو، یک هدف را پی می‌گیرند.

امروزه اسلام هراسی یکی از پدیده‌های حاصل از اراده‌ی بدخواهان علیه اسلام است. مخاطب اسلام هراسی -که یک پروره است و نه یک پروسه-

شباب گرفته است، مقوله‌ی سرنوشت ملت‌ها است. در این میان می‌توان دست کم به دو نوع

پیوستگی سرنوشتی اشاره کرد؛ یکی پیوسته تر شدن هر چه بیشتر سرنوشت ملت‌ها به یکدیگر در

سطح جهان که از آن می‌توان به پیوستگی جهانی در سرنوشت یاد کرد. این نوع از پیوستگی، روندی از صیرورت و پویش ویژه را در پیش گرفته است که

باید گفته هنوز مشخصه‌های کامل و دقیقی از این صیرورت در دست نیست. این نوشان به بحث از این نوع نظر ندارد، بلکه توجهش به نوع دوم

پیوستگی است که سرنوشت اقوام، ملت‌ها و اتباع

در این میان آن چیزی که به عنوان حرکت جدی تر در حال تعقب است، شیعه هراسی و سنتی هراسی با این رویه و برای رساندن مخاطبان به این تئیجه‌ی نادرست است که: شیعه هراسی موطنم افکار عمومی مسلمانان سنتی مذهب، و سنتی هراسی موطنم دیدگاه‌ها و ذهنیت‌های شیعیان است. این در حالی است که شیعه هراسی و سنتی هراسی دو رویی یک سکه‌اند که همان اسلام هراسی است. هراس‌های مقابل، هر کدام را به فکر سرنوشت خاص خود می‌اندازد. در تئیجه از این حقیقت غفلت می‌ورزند که سرنوشت مشترکی برای هر دو در قالب امت اسلام شکل گرفته است و این چنین تمرکز بر خردش سرنوشت‌ها باعث ایجاد فاصله‌های بزرگ می‌باشد. آن‌چه که به عنوان خروجی این وضعیت در دو اردوگاه شیعه و سنتی اتفاق می‌افتد، این است که هر دو سرنوشت شیعه هراسی و سنتی هراسی به این امت اسلامی می‌باشد. آن‌چه که به مسیر انتروا عدم پیشرفت جهانی قرار می‌گیرد.

باید اذاعان کرد که شیعه هراسی و سنتی هراسی دو مفقیت و فعال شدن آن مدد می‌رساند. اگر فعالیت‌ها و اعمال غیر مسئولانه در هر یک از دو اردوگاه شیعه و سنتی انجام گیرد، به ایجاد یا تقویت زمینه‌های رشد هراس در طرف مقابل متنه می‌شود. ابعاد اسلام هراسی در غرب با گذشت زمان و در صورت عدم کنترل آن توسط مسلمانان در آینده بیشتر خواهد شد و راه آن از شیعه هراسی و سنتی هراسی در معرفت و شناسنامه می‌گذرد. شیعه هراسی در جامعه‌ی اسلامی می‌گذرد. شیعه هراسی، سنتی هراسی، ایران هراسی و عرب هراسی، زنجیره‌هایی به هم پیوند خورده‌ای هستند که همگی راه به اسلام هراسی می‌برند و درون آن آن‌چه که به معرفت می‌شوند.

چهارم: چه باید کرد؟

۱- افزودن بر احساسات و تعاملات: در این شرایط باید به سرعت به سمت افزودن بر احساسات

محبت‌زا و گسترش بخشنیدن به ارتباطات تعامل ساز میان شیعه و سنتی حرکت کنیم. برای تقویت احساس‌های عاطفی، زمینه‌های پرابتکار بسیاری وجود دارد که هم‌هم گذشتند.

برنامه‌ای است که در اسلام به صورت معجزه‌آسایی

تعییه شده تا بتواند مسلمانان را مکرراً در فضایی فارغ از هرگونه تعلقات، به سمت کسب بیشترین عواطف انسانی-معنوی و گستره‌ترین روابط اخلاقی-الهی میان خود حرکت کنند و خود را ازین حیث در مسیر تحول یابی و تولیدی‌ری مدام قرار دهند.

نگاهی به مناسک و فرازهای حج نشان می‌دهد که احسان‌گم شدن در امت از بارزترین عناصر و

حالات ظهور و نمودیافته در آن است. لایه‌لایه‌ی حج، صحنه‌های بازتولید مکرر امت گرایی و

امت خواهی است؛ از طوف همگرایانه و یکسان به دور کعبه گرفته تا تمرين رمی دسته جمعی شیطان، از تقریر هم خوان انجام واجمات گرفته تا

دوری گزیدن هم سان از مجرمات، از فعالیت یکسان به بخش دیگر دچار هراس شدید گردد.

کشورهای اسلامی

دیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی با تأکید بر حمایت از طرح اتحادیه علمای مسلمان، گفت: نقطه قوت کشورهای اسلامی ایمان به رسول اعظم(ص) و وحدت اسلامی آنان است.

اعضای هیئت بلندپایه "جهنه عمل اسلامی لبنان" که برای برخی رایزنی ها به ایران آمدند با آیت الله ارجمند دیر کل مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی دیدار و گفتگو کردند.

آیت الله شیخ محسن ارجمند در این دیدار گفت: دشمن به خوبی می داند که مشکل اساسی آنها و نقطه قوت تمام کشورهای اسلامی ایمان به رسول الله(ع) و اتحاد مسلمین است و اگر این خط ادامه باید تمام طرح و برنامه های امریکا و رژیم صهیونیستی نقش بر آب شده و رو به نابودی خواهد رفت.

دیر کل مجمع تقریب مذاهب اسلامی تصریح کرد: تمام جریان ها و قدرت مقاومت و اقتصاد برتر جهان در حال حاضر در دست کشورهای عربی و اسلامی است و قوی ترین سلاح در مقابل رژیم صهیونیستی و امریکا و متحدانش مقاومت و استادگی و اتحاد است و آنان بخوبی می دانند که باید اصل وحدت در میان مسلمانان را زین ببرند.

آیت الله ارجمند افزو: ما نایاب به دشمن این مجال را بدهیم چرا که در مسائل اجتماعی، سیاسی و اقتصادی میان مسلمانان اختلافی وجود ندارد.

وی با اشاره به کتاب "علامه شهید مرتضی مطهری" در خصوص مسائل زنان افزود: در این کتاب می بینیم که در مورد مسائل زنان هیچ اختلافی در نگرش شیعه و اهل سنت وجود ندارد.

آیت الله ارجمند ادامه داد: باید در تمام عرصه ها به اتفاق نظر برسیم و اگر در این مسیر پیش برمی به هدف کلی خود که آزاد سازی و استقلال واقعی تمام کشورهای اسلامی و جهان اسلام است می رسمیم.

وی با بیان اینکه باید طرح و برنامه ای برای اتحادیه علمای مسلمان جهان به منظور تقویت مقاومت و وحدت میان مسلمانان ارایه کنیم افزود: بنده به عنوان دیر کل مجمع تقریب مذاهب باخبرنگار تقریب در زاهدان اظهار داشت: این اتحاد حجت الاسلام "سید کاظم طباطبائی" در گفتگو شده است و آنچه جنگ آتش جنگ میان دوره های فشرده ای اموزشی عمل کنند.

این عضو شورای عالی حج از تربیت تعدادی روحانی نما توسط یکی از معاونت های وزارت خارجه امریکا سخن گفت و افزود: با برگزاری امریکایی آموزش داده می شود.

حجت الاسلام موسوی هدف از آموزش چنین افرادی را گسترش اسلام امریکایی عنوان کرد و ادامه داد: این افراد با تربیت اسلام امریکایی، سنت و

امام جمعه شهروستان زابل گفت: خدشه دار کردن وحدت شیعه و سنت در سیستان و بلوچستان، هدف اصلی دشمنان اسلام است.

حجت الاسلام "سید کاظم طباطبائی" در گفتگو با خبرنگار تقریب در زاهدان اظهار داشت: این اتحاد میان مردم شیعه و اهل سنت، موجب خشم دشمن شده است و آنان با انجام حرکات کور ترویریستی میزان خشم خود را بروز می دهند.

وی با اشاره به جنایت شکست خورده در ابتدای این دیدار شیخ عبدالناصر جبری دیر کل جنبش عمل اسلامی لبنان در سختانی گفت: این جنبش در سال ۲۰۰۶ توسط مرحوم فتحی یکن تأسیس گردید و هدف از تأسیس آن فروش کردن فتنه های طائفی و مذهبی و ایجاد اتحاد و یکپارچگی بین مسلمانان شیعه و سنت بود همچنان که امروز ما شاهد توطنده های امریکا و رژیم صهیونیستی زمینه ساز جانی و تفرقه امت اسلامی است هستیم.

وی انقلاب اسلامی ایران را دارای اساسی دینی دانست و افزود: این نظام همواره و همه جانبه و همیشه از مقاومت و کشورهای اسلامی حمایت کرده است و بر خود واجب دانستیم که ابتدا به این کشور سفر کنیم تا حمایت مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای و دیگر مسؤولان نظام را در این راستای نهادینه کردن آموزه اکرم(ص) همواره در راستای نهادینه کردن آموزه های قرآنی در جامعه تلاش کنند.

امام جمعه سنتدج از توجه به مبانی اسلامی و

تأکید بر وحدت در همایش تقریب مذاهب در مکه مکرمه

گفت، یک عضو شورای مرکزی حزب الله لبنان نیز با تقدیر از اقدامات وحدت بخش چمھوری اسلامی ایران هنگام انجام مناسک حج، تأکید کرد: اگر حضرت محمد(ص) به عنوان خاتم پیامبران، حرمت، تقدس و جایگاه برای مسلمانان نداشته باشد، دیگر چه چیزی می تواند مسلمانان را دور هم جمع کند؟!

وی با تأکید بر این که تفرقه و جدایی مسلمانان پس از حضرت محمد(ص) به دلیل شکاف در امت اسلام است و نه دین اسلام، تصریح کرد: اسلام به عنوان یک شریعت همه مسلمانان را به یک قرآن واحد فراخوانده است و همه باید سوی یک خداوند یکتا نیایش کنند.

"خلیل رزق" با اعلام این که باید علاوه بر مسلمانان با یکدیگر، بین اسلام و تمام ادیان الهی و توحیدی یک وحدت حاصل شود، اطهار کرد: حضرت رسول اکرم(ص) مخالف با جامعه طبقاتی بودند و همه مسلمانان را به وحدت و یکپارچگی توصیه می کردند.

عضو شورای مرکزی حزب الله با تأکید بر این که دنیای استکباری غرب از تفرقه و دودستگی مسلمانان برای حاکمیت خود بهره برداری می کند، بیان کرد: از چند سال پیش تاکنون کدامیک از انبیا و پیامران الهی همچون حضرت محمد(ص) این قدر بودند توھین و اهانت قرار گرفته اند؟

در بخش دیگری از این همایش، شیخ محمد تراوری، پژوهشگر دینی از کشور بورکینافاسو، با بیان این که مسلمانان باید صفو و وحدت خود را از قبل فشرده تر و مستحکم تر کنند، گفت: اگر اتحاد مسلمانان بالا بود، دیگر هیچ کشوری جرأت نمی کرد به مقدسات اسلام و مسلمانان در جهان توھین کند.

او با باید اوری این که مسلمانان باید از فرض حج برای وحدت بیشتر بین خود استفاده کنند، ادامه داد: فلسفه حج مسلمانان پس از ۱۴۰۰ سال بار دیگر باید برای مسلمانان تشریح و تبیین شود.

این پژوهشگر آفریقایی با تأکید بر این که مسلمانان باید در مناسک حج، صفو و وحدت خود را مستحکم تر از قبل کنند، باید اوری کرد: در صورت اتحاد و یکپارچگی بین مسلمانان، امکان صیانت بیشتر از اسلام و تمام مقدسات وجود دارد.

دین اسلام مورد نظر آمریکا را در جهان ترویج می کنند.

تذیر احمد سلامی، عضو شورای عالی مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، عضو مجلس خبرگان رهبری و از عالمان اهل سنت سیستان و بلوچستان هم با بیان این که در حال حاضر مسلمانان از نعمت ذخایر عظم نفت برخوردار هستند، اعلام کرد: علاوه بر نفت، مسلمانان جهان به این که در این حج دسترسی دارند و در شرایط فعلی ۲۲ درصد نفت تولیدی جهان توسط کشورهای اسلامی تولید و به بازار عرضه می شود.

ابو با تأکید بر این که هم اکنون بیش از ۵۰ درصد ذخایر نفت خام در اختیار جهان اسلام است، تصریح کرد: از مجموع بیش از یک میلیارد و ۲۵۸ میلیون بشکه آن در اختیار کشورهای اسلامی است.

این پژوهشگر دینی با اشاره به دسترسی جهان اسلام به برخی تنگه های استراتژیک و اقتصادی جهان مانند تنگه هرمز، کاتال سوئن، تنگه مالاگا و تنگه باب المندب، اظهار کرد: با وجود تمام این امکانات اقتصادی و جغرافیایی، مسلمانان از این نعمت های الهی تاکنون به خوبی استفاده نکرده اند.

نذیر احمد سلامی با این ذخایر عظیم نفت خام، گاز طبیعی و دسترسی به آب راه های بین المللی باید به ابرقدرت جهان تبدیل شوند، تبیین کرد: اما از این امکانات خدادادی تاکنون استفاده بهینه نشده است.

عضو مجلس خبرگان رهبری با بیان این که در شرایط فعلی جهان اسلام بیش از هر نعمتی به وحدت و یکپارچگی نیاز دارد، بیان کرد: در چند سال گذشته، بیداری اسلامی در کشورهای مختلف اسلامی به وقوع پیوسته است.

وی مردمی و اسلامی بودن را دو ویژگی انقلاب های بیداری معرفت اسلامی عنوان کرد و افزود: مطمئن باشید دشمن هیچ گاه دست از سرمسلمانان جهان بر نمی دارد.

در ادامه همایش، علاوه بر استاد آم زهراء بغضادی که در باره وضعيت فعلی مسلمانان و این که مانند طوف دور کعبه همه مسلمین باید در برابر توطئه های استکباری یکسان عمل کنند، سخن در اسلامی به این افراد می داد: این افراد با تربیت اسلام امریکایی، سنت و

همایش تقریب مذاهب اسلامی ۳۰ مهرماه با

حضور و سخنرانی زائران بیت الله الحرام در حالی برگزار شد که پیش سعودی از حضور برخی از شرکت کنندگان در این همایش در محل بعض مقام معظم رهبری در مکه جلوگیری کرد.

پیش سعودی با استقرار در رودی هتل دار هادی محل برگزاری همایش، از ورود زائران غیر ایرانی به این مجموعه، از جمله هیات عراقی که در رأس آن سید حیدر حکیم بود، جلوگیری کرد: با این حال ده هانف از پیروان مذاهب مختلف اسلامی از قاره های چندگانه، با حضور در این مراسم درباره ضرورت وحدت بین مسلمانان در برادر ابراهیمی برای این امر به وجود می آورد، سخن گفتند.

آیین پژوهشگر دینی با این که هم اکنون بیش از ۷۱۶ میلیون بشکه حجت الاسلام والمسلمین "سید احمد موسوی"، مشاور ریس جمهور و ریس سازمان حج و زیارت، در این همایش با بیان این که اگر در گذشته، حمله فرنگی دشمنان به مسلمانان مخفیانه و پنهانی بود، اما در شرایط فعلی این حملات آشکارا شده است، گفت: بعد از حادثه ۱۱ سپتامبر برخی از دشمنان این خط را باید تمام کشند و دشمنان از رو بسته اند.

او با اعلام این که هم اکنون استکبار جهانی تهی کردن اسلام از درون را هدف گذاری کرده است، تصریح کرد: بر این اساس، حملات تروریستی و وحشت در جهان معرفی کرده اند.

موسوی با اشاره به اهانت های اخیر به ساحت مقدس حضرت محمد(ص)، اظهار کرد: از سوی دیگر، استکبار جهانی قصد دارد آتش جنگ میان مسلمانان و مسیحیان را شعله ور کند و در این شرایط، جهان اسلام باید هوشیار تاز گذشته عمل کند.

این عضو شورای عالی حج از تربیت تعدادی روحانی نما توسط یکی از معاونت های وزارت خارجه امریکا سخن گفت و افزود: با برگزاری امریکایی آموزش داده می شود.

حجت الاسلام موسوی هدف از آموزش چنین افرادی را گسترش اسلام امریکایی عنوان کرد و ادامه داد: این افراد با تربیت اسلام امریکایی، سنت و

امام جمعه زابل:

دشمنان، وحدت شیعه و سنت را هدف گرفته اند

خانه خدا اقدام است که تروریستی می کنند. حجت الاسلام طباطبائی تأکید کرد: طراحان اصلی این جنایات تروریستی امریکا و اسرائیل هستند که کشتار مردم بی گناه و بی دفاع را برای خود ارزش می دانند.

وی افزود: خوشبختانه هوشیاری مردم شیعه و سنت بسیار زیاد است و نقشه های شوم دشمنان را خوب رصد کرده و می شناسند و به طور قطع این حادثه هیچ خلیلی در وحدتگران وارد نخواهد کرد.

امام جمعه سندج:

وحدت مهمترین وسیله مقابله با توطئه دشمنان است

سنتندجی خواست که بیش از پیش زمینه را برای آشنایی جوانان و نوجوانان با مبانی دینی و اعتقادی فراهم کنند.

ماموستا مجتهدی در پایان خطبه های نماز جمعه این هفته بر رعایت احکام و آداب عید سعید قربانی و ذبح اسلامی و کمک به نیازمندان جامعه تأکید کرد و خواستار توجه بیش از پیش عموم مردم برای رفع ناهنجاری های اجتماعی شد.

گفتندی است مردم مسلمان کردستان در صفو و به هم پیوسته نماز عید سعید قربان را در یکشنبه ۲ هزار و ۷۰۰ مسجد و مکان مذهبی این استان آقامه کردند و آداب و سنت ویژه عید سعید قربان تا سه روز در این خطه از میهن اسلامی ادامه خواهد داشت.

ترویریستها در مقابل مسجد امام حسین(ع) چاھه را ادامه داد: به فضل خداوند این بار نیز دشمنان اسلام به اهداف شومنش دست نیافتند اما این حرکات تروریستی ششان می دهد که دشمن هنوز به اختلاف اند از خشین شیعه و سنت دسته است.

امام جمعه زابل افزود: این جنایت تروریستی از سوی همه علماء و روحانیون شیعه و اهل سنت محکوم است و این اقدامات کور و وحشیانه ادامه توطئه گری دشمنان اسلام است که در مسجد و

امام جمعه شهروستان زابل گفت: خدشه دار کردن وحدت شیعه و سنت در سیستان و بلوچستان، هدف اصلی دشمنان اسلام است.

حجت الاسلام "سید کاظم طباطبائی" در گفتگو با خبرنگار تقریب در زاهدان اظهار داشت: این اتحاد میان مردم شیعه و اهل سنت، موجب خشم دشمن شده است و آنان با انجام حرکات کور تروریستی میزان خشم خود را بروز می دهند.

وی با اشاره به جنایت شکست خورده در ابتدای این دیدار شیخ عبدالناصر جبری دیر کل جنبش عمل اسلامی لبنان در سختانی گفت: این جنبش در سال ۲۰۰۶ توسط مرحوم فتحی یکن تأسیس گردید و هدف از تأسیس آن فروش کردن فتنه های طائفی و مذهبی و ایجاد اتحاد و یکپارچگی بین مسلمانان شیعه و سنت بود.

همچنان که امروز ما شاهد توطنده های امریکا و رژیم صهیونیستی زمینه ساز جانی و تفرقه امت اسلامی است هستیم.

وی انقلاب اسلامی ایران را دارای اساسی دینی دانست و افزود: این نظام همواره و همه جانبه و همیشه از مقاومت و کشورهای اسلامی حمایت کرده است و بر خود واجب دانستیم که ابتدا به این کشور سفر کنیم تا حمایت مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای و دیگر مسؤولان نظام را در این راستای نهادینه کردن آموزه اکرم(ص) همواره در راستای نهادینه کردن آموزه های قرآنی در جامعه تلاش کنند.

امام جمعه سندج از توجه به مبانی اسلامی و

آل سعود و مرکز اسلامی افغانستان

عربستان قصد دارد که مرکز بزرگ اسلامی را به نام مرکز اسلامی ملک عبدالله که در سطح منطقه بی نظیر خوانده شده، در افغانستان بسازد.

به گزارش اینسان، مرکز ملک عبدالله دارای یک دانشگاه بزرگ علوم اسلامی، یک خوابگاه با ظرفیت ۵۰۰۰ نفر، یک بیمارستان و یک ورزشگاه است.

علاوه بر این، یک مسجد بزرگ با ظرفیت ۱۵ هزار نفر شبیه قصص اسلام آباد پاکستان نیز در بخشی از این مرکز بنا خواهد شد.

هزینه ساخت این مرکز بین ۴۵ تا ۱۰۰ میلیون دلار پیش بینی شده است و قرار است کار ساخت آن سال آینده میلادی آغاز و در سه سال تکمیل شود.

به گفته مقامات وزارت حج و اوقاف افغانستان، قرارداد ساخت این مرکز میان یوسف نیازی، وزیر حج و اوقاف افغانستان و بندر بن محمد الحجار، وزیر حج عربستان به امضای رسیده است.

به گزارش بی بی سی، این مقامات گفته اند که مرکز اسلامی ملک عبدالله در مساحت ۶۰ هکتار زمین بر فراز تپه منجان در مرکز شهر کابل ساخته خواهد شد.

طرح ساخت این مرکز اسلامی به زمان ملک فهد پادشاه پیشین عربستان سعودی بر می گردد اما دلیل درگیری ها و نالمی در افغانستان این پژوهه عملی نشد.

داعی الحق عابد، معاون وزارت حج و اوقاف افغانستان می گوید: این مرکز در سطح منطقه شاید کم نظیر و یاد است که شبیه دانشگاه اسلام آباد باشد که سعودی هاست.

وزارت حج و اوقاف افغانستان می گوید که این مرکز از سوی کمیسیون شش نفری که در راس آن وزرای حج افغانستان و عربستان قرار دارند، اداره خواهد شد.

این وزارتخانه گفته است: افزون بر اینکه دانشجویان علوم اسلامی در دانشگاه این مرکز تحصیل خواهند کرد، ملا امامان افغانستان نیز در آن آموخت خواهند دید.

با آنکه حدود ۱۰۰۰ مدرسه کوچک و بزرگ که در آن علوم اسلامی تدریس می شود، در افغانستان وجود دارد اما مقامات می گویند که این مرکز نخستین مرکز تخصصی در علوم اسلامی در افغانستان خواهد بود.

از سوی دیگر، هنوز هزاران افغان برای فراگرفتن علوم اسلامی به مدارس پاکستانی می روند و در سال های گذشته دولت افغانستان تلاش داشته تا ایجاد مدارس در داخل افغانستان از رفتان افغانها به مدارس پاکستان جلوگیری کند.

مدارس پاکستان از مهمترین مرکز سربازگیری طالبان به شمار می رود و از خاستگاه های اصلی جنبش طالبان در دهه نود میلادی شمرده می شود.

را برای هر کسی که سنی متدين و ترک نیست، نمی پذیرد. ذهنیتی که اکنون بر ترکیه حاکم است. آنها دیروز امنی ها را ترویسم توصیف کردند و امروز زرتشتی هارا اینگونه توصیف می کنند. الگوی ترکیه در زمینه آزادی بیان و مطبوعات نیز با مشکل مواجه است. تا جایی که کمیته آمریکایی حمایت از روزنامه نگاران که شامل روزنامه نگاران معروفی مانند کریستین امپور و تام بروکوی و آریانا هافینگتون می شود، در روز گذشته کراچی از آزادی مطبوعات در جهان منتشر کرد و ترکیه را از نظر محدود کردن آزادی مطبوعات و بازداشت روزنامه نگاران تنها به علل حرفة ای، در جایگاه نخست در جهان قرار داد. در این گزارش آمده است در ترکیه ۷۶ روزنامه نگار بازداشت هستند که ۶۱ نفر آنها به دلایل مطبوعاتی بازداشت شده اند.

روسای جمهوری چند کشور دیگر جهان با همان ساختار فرستاده شد. وی تصریح کرد که ساختار پیام های دیلماتیک مسئله ای تشریفاتی است و این قبیل نامه ها به یک شکل هستند. اما با وجود محتواهای برای رسمی و پروتکلی نشان دادن محتواه این نامه حتی صهیونیست ها هم چنین توجیهی را نپذیرفتند و شبکه اول تلویزیون اسرائیل به صراحت گزارش داد توجیه هایی که برخی سران اخوان المسلمين و نزدیکان مردمی به زبان می اورند تردید برآنگیز است، زیرا این نامه بیش از حد با اصطلاحات دوستانه آمیخته است و عباراتی مانند "دوست وفادار" غیر عادی و کاملاً محبت آمیز به نظر می رسد. این دیگر از دوران مبارک هم بهتر است!

برخی گروه ها در فضی بوک مانند گروه "سخن" هم فرست را مغتمم دانستند تا مردمی را نامزد شایسته برای صلح نوبیل معزی کنند. واکنش های داخلی مصر به نامه مردمی

هزاران نفر از مردم مصر با تجمع در میدان التحریر قاهره علیه اخوان المسلمين تظاهرات کردند و شعار دادند. مصر دولت خصوصی نیست؛ مصر تظاهرات کردندگان بود. آنها می گفتند؛ محمد بدیع رئیس گروه اخوان المسلمين مسئول است. ۳۰ شکی هم در این مسئله وجود ندارد. استورم که مخالفت مرکز اسلامی لوتون رویه رو شده بود یک گروه انسانی ایجاد کرد زیرا این مرکز اسلامی لوتون را در خانه خودم تغییر العولقی و اسمه بن لادن را قبول نداشت. لطف می گوید: او گفته ای تشریفاتی بوده است که به یک شکل باشند. او یک انقلاب خشونت آمیز را علیه رهبران خارجی که از دید او فاسد بودند، تشویق می کرد. سیا و اف بی آی عادت کرده اند برای به دام انداختن کسانی که خودشان آنها را مظلومین بالقوه تروریسم می دانند، عملیات های جعلی انجام بدھند و ولی تکینی هایی که این دو سازمان به کار می گیرند، باعث خشم مسلمانان امریکا شده و این مسلمانان آنها را متمم به این می کنند که جوانان مسلمان را به دام تروریسم می آندازند. در سال ۲۰۰۹ مسلمان امریکا که تهدید کردند که همه تماس های خودشان را با اف بی آی به حال تعليق در می آورند زیرا می گفتند تاکتیک اف بی آی این است که عوامل خودش را به مساجد می فرستند تا نمازگزاران را به دام فریب بدھند.

بعد از سخنان اردوغان، ده ها مقاله در

مطبوعات منتشر شد که اردوغان را محکوم کرده و او را به تبعیض قائل شدن میان مردم براساس اعتقاد و مذهب متهم کردند.

مهوش ایوین در روزنامه ملیت نوشت حزب عدالت و توسعه قبلاً از تبعیض علیه دیگران براساس مذهبی گله مند بود اما اکنون خود این حزب این اقدام را انجام می دهد.

این نویسنده به سیاری از مواضع تبعیض آمیز اردوغان علیه پیروان ایان دیگر اشاره کرد به عنوان مثال وی در سال ۲۰۱۱ نهاینگونه توصیف می کنند.

مهوش ایوین در روزنامه ملیت نوشت حزب عدالت و توسعه قبلاً از تبعیض علیه دیگران براساس مذهبی گله مند بود اما اکنون خود این حزب این اقدام را انجام می دهد.

این نویسنده به سیاری از مواضع تبعیض آمیز اردوغان علیه پیروان ایان دیگر اشاره کرد به عنوان

جهان عربی و اسلامی باشد، کم کم نفس های آخر خود را می کشد. همچنین قاموس مذهبی سران آن نیز به تدریج مرجعیت اکثر جریان های تندرو در

جهان اسلام را تشکیل می دهد.

در این گزارش از خارجه ترکیه از جنایت ترور و سام

وزیر امور خارجہ ترکیه از لایک بودن یکی از مهم

ترین عناصر دولت ترکیه است.

نامه «مرسی» به «پرزا»!

را در من به وجود آورده است که در مأموریت محوله موقع باشد و امیدوارم مورد لطف جنابالی و حمایت های شما قرار گیرد و مقبول و مورد اعتماد شما باشد.

به ویژه اینکه افتخار دارم که برای حضر تعالی سعادت و خوشبختی و برای کشور شما رفاه و شکوفایی و آسایش آرزو کنم.

دوست و فادر شما محمد مرسي - کاخ ریاست

جمهوری مصر - قاهره ۲۹ شعبان ۱۴۳۳ میلادی

جولای ۲۰۲۱ میلادی

سخنگوی نامه مرسي "تشریفاتی بود؟"

سخنگوی ریاست جمهوری مصر اظهار کرد که نامه محمد مرسي به شیمون پرز درخصوص

تعیین سفیر جدید مصر در اراضی اشغالی یک نامه "تشریفاتی" بود. هر چند یاسر علی، سخنگوی

رئیس جمهوری مصر پیش تر نیز در مصاحبه ای مطبوعاتی در نیویورک اعلام کرد: در حال حاضر

تعديل و اصلاح معاهده کمپ دیوید ضروری ندارد. به گزارش سایت اینترنتی المحيط، یاسر علی،

سخنگوی ریاست جمهوری مصر تصویب کرد که نامه محمد مرسي، رئیس جمهوری مصر به شیمون

پرز، رئیس صهیونیستی درخصوص تعیین عاطف سالم، به عنوان سفیر جدید مصر در اراضی

اشغالی نامه ای تشریفاتی بوده است که به یک شکل

به روسی جمهوری تمام کشورهای جهان فرستاده می شود. یاسر علی خاطر نشان کرد که در همان روز

ارسال نامه مرسي به پرز، بیش از ۱۰ نامه مشابه به

سخنگان یاسر علی سخنگوی دولت مصر مایه راحتی و اطمینان برای مقامات اسرائیل شد و پیش از تأکید او بر اینکه واقعیت جاری این است که مصر دولت اسرائیل را به رسمیت می شناسد، بین آنها روابط و نمایندگی دیلماتیک وجود دارد، مصر به توافقات دوجانبه و معاهده صلح احترام می گذارد و دائماً بر این امر تأکید دارد.

این اظهارات را گوینده شبکه اول تلویزیون رژیم صهیونیستی پس از آن بر زبان آورد که یاسر علی سخنگوی دولت مصر نامه محبت آمیز محمد

مرسي رئیس جمهوری مصر را خطاب به شیمون پرز رئیس رژیم صهیونیستی تأیید کرد. به گزارش "جوان" به نقل از خبرگزاری فلسطینی سما، کانال اول تلویزیون اسرائیل تأکید کرد که مقامات اسرائیل

پس از شنیدن سخنان یاسر علی سخنگوی رسمی رئیس جمهور مصر در تأیید نامه محمد مرسي به

همتای اسرائیل خود احساس راحتی کردند.

متن نامه محمد مرسي به شیمون پرز از محمد مرسي رئیس جمهوری عربی مصر به

جناب آقای شیمون پرز رئیس دولت اسرائیل عزیزم و دوست بزرگوارم

نظر به علاقه شدیم برای نشان دادن روابط دوستانه که خوشبختانه دولت های مارابه یکدیگر پیوند

داده است، آقای عاطف سالم سیدالاھل را به عنوان سفیر از سوی خود به حضرت عالی معرفی می کنم.

با توجه به اخلاص و همت عالی و توانمندی وی در پست های جهانی که داشته است، امید زیادی

آن اسلام: مسلمانان انگلیسی، مرد دانمارکی

مسلمان شده ای را که سال ها به عنوان عامل مخفی سیا کار می کرده به باد انتقاد گرفتند و او را متهم کرده اند که سعی می کرده جامعه مسلمانان شهر های بیرونگام و لوتون را به سمت اقدامات افراط کارانه تحریک کند.

ابوعاصی آصف یکی از هبران محلی مسلمانان انگلیس که مجری یک برنامه رادیویی هفتگی درباره مسلمانان است در گفت و گو با کینه ایک پست گفت:

او (مورتن استورم) فهم درستی از اسلام نداشت و دیدگاه های افراطی درباره اسلام داشت.

اوایل این هفته مورتن استورم مسلمان شده،

فash کرد که او عامل مخفی سرویس اطلاعاتی دانمارک(PET) و همچنین سازمان سیا بوده است. او در گفت و گو با روزنامه "جیلند پست" گفت که امریکا به بیرونگام آمده بود: او با مقدار زیادی پول به استفاده خود در آورده تا در این کشور اسکاندنوی

افراطگرایان را دید. او همچنین گفت که انور دیگران می کرد. سفرهای زیادی به دانمارک، سیا و

کشورهای دیگر می کرد، حتی شغلی هم نداشت، قادر بود به چنین سفرهایی برود؟ او مدعی بود که مادرش در یک قرعه کشی (لوتری) برنده شده است.

استورم تازه مسلمان در سال ۱۹۹۹ به شهر لوتون در انگلیس رفت و به هبران مسلمان این شهر گفت که بعد از سال ها افراطگرایی می خواهد

هشدار: مامور سیا و درس افراط گرایی

می کنند که سعی کرد جامعه آنها را افراط گر کنند. آصف می گوید که او یک گروه انسانی در مقابل مرکز اسلامی لوتون را در جامعه مسلمانان گسترش تأسیس کرد. فراست لطیف، سخنگوی ریاست جمهوری اسلامی لوتون در گفت و گو با روزنامه "پولیتیکن" گفت: او در ترویج افراط گرایی در لوتون بود که جوانان شکی هم در این مسئله وجود ندارد. استورم که می کرد که افراط گرایی در لوتون را در میان هر سه نفری که ایجاد کردند

آنها می کردند که این می کنند که جوانان مسلمان را به رخ بکشد و وقتی که داخل شهر می رفت، آنها را به دام تروریسم می دادند، عملیات های جعلی انجام بدھند و کمکس می کردند. این مرد دوست من بود و اجازه پیدا کردند بود با افراد زیادی نشست و برخاست کنند.

(استورم) به یمن دستگاه اطلاعاتی دانمارک، سیا و امای ۶، افراد زیادی را شست و شوی مغزی داد.

به گفته آصف، استورم به عنوان یک عامل پولی از دستگاه اطلاعاتی دانمارک و با اطلاعات امای ۶ و سیا در گفت و گو با روزنامه "جیلند پست" گفت که امریکا به بیرونگام آمده بود: او با مقدار زیادی پول به استفاده خود در آورده تا در این کشور اسکاندنوی

افراطگرایان را دید. او همچنین گفت که انور دیگران می کرد. سفرهای زیادی به دانمارک، سیا و

کشورهای دیگر می کرد، حتی شغلی هم نداشت، قادر بود به چنین سفرهایی برود؟ او مدعی بود که مادرش در یک قرعه کشی (لوتری) برنده شده است.

استورم تازه مسلمان در سال ۱۹۹۹ به شهر لوتون هم استورم را می خواهد

ادعاهای مذهبی اردوغان و مرگ دمکراتی

فقط بعد مذهبی آن را دید و گفت این ترور و واکنش غیر عادی اهل سنت را در مقاله ای به

قرلم محمد نور الدین نوشت مسائلی که به وجهه حزب عدالت و توسعه حاکم در

ترکیه ضریبه می زند و آن را تضعیف می کند، این باشته می شود و الگویی که سران آن آن قصد داشتند نموده ای برای

جهان عربی و اسلامی باشد، کم کم نفس های آخر خود را می کشد. همچنین قاموس مذهبی سران آن نیز به تدریج مرجعیت اکثر جریان های تندرو در

جهان اسلام را تشکیل می دهد.

در این گزارش از خارجه ترکیه از جنایت ترور و سام کرد که فراموش کرده است لایک بودن یکی از مهم

ترین عناصر دولت ترکیه است. احمد داود اوغلو وزیر امور خارجہ ترکیه از جنایت ترور و سام

الحسن رئیس بخش اطلاعات امنیت داخلی لوتون

